ב"ה

גליון גרת לעיון, בפרשת השבוע

עדוכים בידי נחמה ליבוביץ שנת המישית

מו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנער

הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

אמר (חש"ו) כ"ב - ט"ז

א. השוה את הפסוקים הראשונים בפרקנו לפ' י"ז בפרק הקודם:

ב. דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו י"ז דבר אל אהרן לאמר

ג. ...לדורותיכם כל איש..., מכל זרעכם איש מזרע לדרותם

התוכל לבאר את סבת השנוי?

ב. ב. וינזרו מקדשי בני ישראל.

ספרא ס"ד: קדשי בני ישראל, אין לי אלא קדשי בני ישראל, קדשי עצמן מניין? תלמוד "אשר הם מקדישים לי - אני חייב לרבות את כולם.

רש"י ד"ה וינזרו עד סוף הפסוק.

(הערה: בכמה חומשים מודפס ברש"י: "ד"א 'אחר' "בימי טומאתך" ולפי דעת רב מפרשי רש"י יש לשחקו, וכן אין "ד"א" בהוצאת ברלינר.)

ראב"ע ב' ד"ה ולא יחללו

רמב"ן ב' " " " עד "ולא הוזכר שם סרוס המקרא כלל"

מלבי"ם לדברי הספרא הנ"ל: כבר כתב רש"י ז"ל שהכתוב מסורס... וחק מוסד אצלינו שאין סרוס דעות בדברי אלוקים חיים, וכבר התבאר שמחוקי הלשון שהשם המצרף הבא במלת אשר (=משפט תלואי) יבוא סמוך למלת שהוא מצורף עמו בלא הפסק, וכל מקום שיוצא מכלל זה - יש בו דרוש. ודרשותו חז"ל כמשוטו, שרצונו לומר (1) וינזרו מקדשי בני ישראל (2) שלא יחללו את שם קדשי ואשר הם בעצמם מקדישים לי, רצונו לומר שלא יחללו את קדשי עצמם.

1. מניין שהכתוב מדבר רק בימי טומאתן?
2. מה הקשי במבנה הפסוק המאלץ את רש"י לפרשו בדרך של "סרס המקרא ודרשהו". הידועים לך עוד פסוקים המתפרשים בדרך זו.
3. לדעת בעל דברי דוד יש להוסיף בדברי רש"י אחרי "סרס המקרא ודרשהו" ד"א אשר הם מקדישים לי.
   הסבר את נחיצות ההגהה הזאת!
4. מהי הדרך האחרת שבה הולכים המפרשים האחרים כדי להתגבר על הקשי הזה?
5. השוה לדבריהם את תרגומו של בובר:
   Und nicht preisgeben den Namen..., wenn sie mir darheiligen.

ג. ב. דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו

ספר החנוך: מצוה שלא יעבד כהן בעודו טמא שנ' "וינזרו מקדשי ב'י..." מקדשי המצוה (=מטעמי המצוה), מה שכתבנו במקומות הרבים, כי לכבוד הבית ומעלת העבודה נתרחק ממנה כל דבר שאינו במעלתו וחשיבותו, ומעלת האדם הטהור (על זה שאינו בטהרה) ידוע לכל מבין.

ספורנו ב. ד"ה וינזרו

ר' ש.ר. הירש (תרגום מגרמנית): בכמה מקומות מוסיפה התורה בפרקנו לקדשים את התאר "אשר יקדישו בני ישראל" (ג); "קדשי בני ישראל" (ב); "אשר הם מקדישים לי" (ב). לפי עצירת דעתנו הוזהרו על ידי כך הכהנים אזהרה חמורה, שלא תזנח דעתם ויבואו לידי גאוה ויראו את עצמם כנושאי הקדש ויבוזו לקהל ישראל "החילוני" ("das Lainvolk"). כשם שנהוג לומר באומות העולם ואשר ימר קהל ישראל "החילוני" הזה לידם "לשם כפרתו והטהרתו הנפשית - ולטובתם והשמנתם הגופנית של הכהנים", יוקרב על ידם מתוך כונות הבחוקות מטהרת הקל".

מה הן הדעות השונות בטעם אסור זה ומה התבדל ביניהן?

ד. ג. כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים וטומאתו עליו

רש"י ד"ה וטומאתו עליו:

1. כיצד מוכיח רש"י שאין הפ' מדבר בשהוא שאכל את הטמא (מאין "עליו" = על הבשר)?
2. כיצד אפשר להוכיח זאת בדרך אחרת?

יש למלה תשורות (וגם שאלות) לד"ר נחמה ליבוביץ, ירושלים קרית משה